

“Të shumta ishin krijimet që Zoti shkatërroi përpara këtij që vendosi të ngelej”.
(B’reshith Rabah. Shkrim i besimit hebraik mbi krijimin)

– Kjo, bota ku jetojmë, nuk është e parëkrijuara nga Zoti, – filloi të tregonte Fiku me një zë të zymtë, – madje as e dyta apo e treta. Përherë, për një arsye apo një tjetër, diçka nuk shkonte ashtu siç duhej, dhe Ai, Zoti, e shkatërronte botën e krijuar për të nisur gjithçka nga e para. Njëzetegjashtë herë Zoti u përpoq të krijonte botën dhe po kaq herë dështoi. Krijimi i botës tonë ishte ai i njëzeteshtati. Mirëpo, ngjan se, gabimin që kishte molepsur botët e tjera, Zoti e vërejti edhe në botën tonë. Se çfarë ishte dhe ku fshihej ky gabim, unë nuk di të them asgjë.

Neve, krijesave që banonim në të, na ngjante se gjithçka ishte krijuar mirë dhe bukur. Qielli ishte i kaltër. Toka pjellore. Uji i lumenjve dhe i liqeneve i ëmbël dhe i dashur. Ajri i freskët dhe plotë jetë. Por, ja që ai, gabimi i frikshëm, ishte aty mes nesh, dhe, edhe pse ne nuk e shihnin, shqetësonte dhe tërbonte shikimin e Zotit... Njësoj si zekthi buallin. Si rëra në sy. Si pleshtat qenin.

I nervozuar nga zinxhiri i dështimeve, por, edhe i lodhur për të krijuar një botë të re, Zoti, ndryshe nga ç’ ishte sjellë me botët e tjera, kësaj radhe, vendosi të eliminonte shumicën e qenieve që kishte krijuar, dhe të linte mbi tokë vetëm ato që i gjykonte se ishin më të përkryera se të tjerat. Do ta ndreqte kjo gabimin? Po? Jo? E ç’ më duhej mua, nëse kjo, do ta ndreqte apo jo, gabimin e krijimit. Pyetja që më shqetësonte mendimin ishte një tjetër...

Çfarë mënyre, çfarë peshoreje do të përdorte Zoti, për të përcaktuar përkryerjen e një krijese, pra, nëse kjo, e meritonte apo nuk e meritonte, një vend në ngrehinën e krijimit?

Nuk mundesha dhe as guxoja t’i përgjigjesha kësaj pyetjeje, sepse, të gjitha variantet e ndryshme të përgjigjeve, mi ngrinin gjethet përjetë nga tmerri.

Në ç’logjikë apo arsyetim do të mbështetej ky ligj i frikshëm që do të vendoste për jetën apo vdekjen tonë?

Cili virtyt do të vlerësohej si i denjë për të na dhuruar jetën dhe cila mangësi do të na hiqte të drejtën për të jetuar?

Si do të vendosej se kush ishte virtyt dhe kush mangësi?

Përtej cektësisë së kuptimeve që mbartnin emrat, çfarë ishin në të vërtetë bukuria, inteligjenca, forca, vullneti, mirësia?

Virtyte apo mangësi?

Përvoja e pakët e jetës mbi tokë më kishin mësuar se shumë prej atyre që së pari i kisha vlerësuar si virtyte, rëndom shndërroheshin në mangësi. Bukuria ndillte mendjelehtësinë. Inteligjenca shndërrohej në krenari boshe. Forca në arrogancë. Vullneti për të arritur një qëllim të largonte nga bukuria dhe shijimi i jetës. Mirësia, shpesh herë ndiqej nga zhgënjimi, dhe, ca më pas, ky, të mbarste brenda vetes urrejtjen për atë që të kishte zhgënjyer apo keqpërdorur mirësinë tënde.

Por, mbi gjithçka, si do të mundej Zoti të gjykonte një krijesë në varësi të virtyteve të lavdërueshme dhe mangësive duke qenë ndërkohë i ndërgjegjshëm, se

ishite ai vetë, që së pari, e kishte projektuar dhe ngjizur këtë krijesë me këto virtyte dhe mangësi?

Të krijoje një qenie, pjellë e mendjes, trupit dhe shpirtit tënd, dhe pastaj, mbasi ta këqyrje me kujdes, t'i thoshe pa tu dridhur zëri se duhet ta eliminoje, zhbëje, vrisje, sepse...

Nuk ishte mjaftueshmërisht e përkryer... Kjo ishte... Ishte... Mizore! Një çmenduri, zezojë e papërshkrueshme, sepse... Arsyeya e vetme e mospërkryerjes së qenies që po dënoje me vdekje ishte ti... Vetëm ti e askush tjetër!

Më vinte të thërrisja e të çirresha me të madhe: "Dëshiron të na dënosh me vdekje? Shumë bukur! Na dëno! Por, fillo nga vetja jote o horr i pashpirt!". Ama, zë nga goja nuk nxirja. Kisha frikë. Madje, edhe kur mendoja, thurja dhe ç'thurja pyetje pas pyetjesh, ktheja kokën sa majtas-djathtas se mos ndoshta, dikush më përgjonte...

T'më përgjonte çfarë? Mendimet... Zoti të përgjonte mendimet e mia!? E ç'frikë mund të kishte Zoti, krijuesi i botës, nga unë, një copë trangu me gjethe sipër? E di! Ndoshta të ngjan absurde, por frika të bën të besosh si të mundshme dhe të vërtet, edhe më të madhen ndër të gjitha marrëzitë.

Nëse Zoti na dënonte me vdekje me arsyen sepse na mungonte bukuria apo ndonjë nga pseudo-virtytet që përmenda më sipër, vallë a nuk do të thoshte kjo, që edhe ai vetë nuk ishte zotërues i këtyre virtyteve? Në të kundërt, nëse do t'i kishte këto virtyte, përse vallë neve na krijoi pa ato? Apo ndoshta për tu shfajësuar kur të na jepte lajmin e mynxyrës? Ç'kuptim të kishte e gjitha kjo? Në fillim na krijonte të mangët, dhe pastaj na dënonte me vdekje sepse ishim të mangët... Mos ndoshta lindja dhe sidomos vdekja jonë e argëtonte? E ndihte të harronte ndjesinë e të qenit i vetëm në përjetësi? Mos ndoshta...? Krijimi, të gjithë ne, ishim pjellë e vetmisë së Zotit dhe jo e dashurisë së tij siç këndonin ditë e natë ato qeniet e çuditshme me krahë të bardhë që quheshin engjëj? Nuk ishim pra aspak "bijtë e dashur të Zotit" (siç thoshin vargjet e këngës së engjëjve), por lodra që e ndihnin të zbonte vetminë?

Pyetje të tilla më vërtiteshin në mendje njësoj si ato kometat e përflakura që enden qorrazi nëpër terrin e paanë të qiejve dhe që askush nuk e di se nga vijnë e ku shkojnë, deri kur...

BUM!

Mbërrin çasti i përplasjes finale!

Dhe ky çast, për mua nuk vonoi shumë të vinte...

Mendime, pyetje, arsytetime, kundërshtime, pohime, mohime, kundër pohime e kundër mohime, u përplasën me njëra-tjetrën. Egërsisht u çorën dhe u gjakosën. Nga të gjitha, kur pluhuri i ngritur nga kërlëshja u largua, kishte ngelur vetëm ajo...

Përgjigja!

Aq e frikshme sa nuk guxoja të pranoja se ishte pjellë e mendjes time...

Ai!

Zoti!

Nuk mund të ishte krijuesi i jonë!

Këqyra përreth me kujdes, i tmerruar se mos ndoshta dikush, rastësisht, e kishte vënë re tronditjen time, dhe akoma më keq, në një mënyrë apo një tjetër, kishte

zbuluar edhe arsyen që e kishte shkaktuar. Isha frikuar së koti. Askush nuk e kishte mendjen tek unë. Krijesat, bashkëvuajtësit e mi, viktimat e mundshme të ligjit të Zotit, po debatonin plot zjarr duke i prerë fjalën njëri-tjetrit. Shanin Zotin? Ankoheshin? Oh, jo! Aspak! E shfajësonin! E mirëkuptonin! Thoshin se ish e dhimbshme që dikush nga ne të vdiste, por... Nuk kishte asnjë mundësi tjetër. Hapësira jetësore për ekzistencën e të gjithëve mungonte. Dhe kjo, mungesa e hapësirës jetësore ishte arsyeja që e kishte detyruar Zotin, sigurisht pa dëshirën e tij, të vendoste eliminimin e disa krijesave për të mundësuar jetën e të tjerave.

Hapësirë jetësore? Ç'ishte? Nuk e kisha dëgjuar kurrë më parë.

Kureshtar për të kuptuar se ç'po ndodhte dhe se ç'ishte kjo "hapësira jetësore" që e përmendnin aq shpesh, u ndala një copë herë përpara një kodrine të zbukuruar me trëndafila që s'di pse e quanin tribunë, të dëgjoja oratorët që zëvendësonin njëri tjetrin.

Dikush lëvdonte Zotin që po na shpëtonte (shpëtonte kë?), dhe dikush tjetër shpallte se që i gatshëm të vetëflijohej, nëse ky (vetëflijimi), e ndihte sadopak Zotin në përmbushjen e planit për të shpëtuar krijimin.

Fjalimi i çdo oratori pasohej nga shfaqje të shkurtra këngëtarësh riosh dhe balerinash bukuroshe që me lëvizje të prera dhe fjalë të shqiptuara me zë të lartë, shprehnin besimin e tyre të palëkundur në drejtësinë e vendimeve të Zotit.

Vazhdoi kështu deri kur mbi kodrën tribunë, mes duartrokitjeve dhe petaleve që lulet plot gëzim nuk pushonin së hedhuri, hipi Llapëgjati i Gjithëvetdijshëm, mendimtari dhe gojëtar i madh ndër të gjitha krijesat. Askush më mirë se ai nuk dinte t'i thurte aq bukur fjalët për të përshkruar madhësitinë e Zotit.

Ç'pamje kishte? Pyetje e drejtë sepse... Tani që po e mendoj, më ngjan edhe e çuditshme...

Asnjë prej atyre, oratorëve që me aq zell shprehnin besnikërinë dhe besimin ndaj Zotit, nuk i mbijetuan asaj që ndodhi më pas. Zoti, nuk lëvizi as thoin e vogël (a ka zoti thonj?) për t'i shpëtuar.

Por le të kthehemi tek Llapëgjati...

E kam të vështirë ta përshkruaj por po përpiqem. Kishte dy këmbë të holla e të gjata si ato të lejlekut. Ndryshe nga këmbët të thata e të holla, trupin e kishte të madh sa elefanti dhe të rrumbullt si një vezë struci. Kokën e vogël sa një gogël. Mbi gogël... Pa prit! Më ngjan se u gabova. Jo gogël po kokë... Pra... Mbi kokë, kishte një mori antenash ngjyrë hiri e me thepa në të majtë e të djathtë si ato të karkalecit. Diku mes tyre, nga një e çarë e padukshme i dilte gjuha. Nga forma i ngjasonte asaj të nepërkës por që aq e gjatë sa prekte dheun dhe kishte një ngjyrë të gjelbër si ajo e pështymës së hardhucave. Sytë dhe hundën? Po! Kishte edhe sy edhe hundë. Këto, ndryshe nga qeniet e tjera që kanë sy dhe hundë, këtij i tundeshin mbi dhjamërat e barkut. Ndoshta kjo, pamja e habitshme, ishte edhe sekret i suksesit të Llapëgjitit. Ata që e dëgjonin, të mrekulluar nga lëvizjet e gjuhës që dridhej sa andej-këndej si gjarpër dhe antenave që fshikullonin ajrin, të hipnotizuar nga vështrimi i syve të mëdhenj që i lëkundeshin mbi bark, nuk kishin mundësi të meditonin për fjalët që nxirrte nga goja.

Për t'i shpëtuar magjepsjes me të cilën të molepste pamja ndjellëse e Llapëgjatit, mbylla sytë dhe, siç thuhet rëndom, hapa sa munda veshët.

E para gjë që vura re, ishte sesi Llapëgjati i Gjithëvetdijshtëm kujdesej të rraskapiste mendimin e dëgjuesve duke tjerë të tijin në fjali aq të gjata sa të dukej se nuk do të mbaronin kurrë. Por... Kur fundi mbërrinte dhe dëgjuesi shpresonte të dëgjonte përfundimin e të ndriçohej nga drita në fund të tunelit, Llapëgjati kërcente në një tjetër fjali duke e lënë dëgjuesin "gojëthatë" dhe me dyshimin se diçka që i kishte shpëtuar, nuk e kishte lënë të thëthinte kuptimin e fjalisë. Me ndjenjën e fajit dhe turpit për paditurinë e tij, dëgjuesi i vihej prapa fjalisë në vazhdim por në fund të saj, ngelej po aq i uritur për të kuptuar, saç ishte edhe në fillim. Ashtu siç Evës i pëlqen të stolis me lule të bukura kurorat që thur me degët e shelgut, Llapëgjati nuk harronte kurrë të stoliste çdo fjali që i dilte nga goja, me fjalë nga gjuha e engjëjve (e ndryshme nga ajo që flasim ne!) që besoj se, edhe vetë ai, nuk ia u dinte kuptimin. Njëra prej tyre që më ka ngelur akoma në kujtesë, tingëllonte pak a shumë kështu...

"Kompleksiteti i kuestionit të difuzionit të krijesave në territore divizionale të mjaftueshme për sopravivenzën e kreazionit bioetik është shumë kompleks për tu shpjeguar thjeshtësisht sepse kjo, thjeshtësia, sempliciteti ordiner i populizmit të mendimit, nuk na donon një zgjidhje të problemit por e agravon atë. Për këtë arsye kardinale duhet të mjaftohemi me pohimin se drafti që Zoti na ka paraqitur për vetingun e popullsisë se tokës është konform standarteve të mendimit qiellor dhe i iluminuar nga drita e logjikës së përtejme"

Të tilla fjali për dëgjuesit, edhe pse krejtësisht të pakuptueshme për shumicën e tyre, ishin dëshmi e dijes së pafundme të Llapëgjatit.

Në fund, pasi shfaqti dyshimet mbi ekzistencën e një grupi armiqtësor që në fshehtësi kishin sabotuar veprën e mrekullueshme të krijimit për të hedhur hije mbi pagabueshmërinë e Zotit, Llapëgjati përmendi fjalën që unë po prisja me aq ankth të dëgjoja...

LEBENSRAUM!

Më pyet se ç'do të thotë? Pikërisht të njëjtën pyetje i bëra edhe unë Llapëgjatit. Turma ktheu kokën e më nguli sytë plot përbuzje për paditurinë time, edhe pse, jam gati të vendos mbi zjarr degën time të djathtë, nëse ndonjë syresh prej tyre e dinte se ç'do të thoshte Lebensraum.

Llapëgjati nuk denjoi të më përgjigjej dhe vazhdoi fjalimin me një tjetër fjalë të pakuptueshme...

ENDLOSUNG!

Turma rrahu pëllëmbët dhe filloi të bërtiste...

"Endlosung! Endlosung! Rroftë Zoti! Rroftë e qoftë Endlosungu!"

Gjethet po më dridheshin nga inati por nuk guxova ta ndërpres rishtazi fjalimin.

Humba çdo shpresë për të zbuluar, kuptuar diçka më shumë mbi arsyet e vendimit të Zotit kur, një zë i panjohur, më pëshpëriti pran veshit kuptimet e atyre dy fjalëve të gjuhës engjëllore.

“Lebensraum” do të thoshte, “hapësirë e mjaftueshme për të jetuar”, dhe “endlosung”, “zgjidhje përfundimtare”.

Ishte Feniksi!

Kjo qe edhe hera e parë dhe e fundit që foli me të. Apo më saktë, që ai foli me mua.

A më ndihmoi zbulimi i kuptimit të këtyre dy fjalëve për të zbuluar diçka më shumë mbi planin që kishte thurur Zoti për të zhbërë gabimin që kërcënonte krijimin? Besoj se po. Për ta shpjeguar sa më thjeshtë, plani i madh i Zotit sipas Llapëgjatit të Gjithëvetëdijshëm (apo atij që frymëzonte llapaçitjet e gjuhës së Llapëgjatit), mbështetej në dy shtylla kryesore. Këto dy shtylla ishin pikërisht Lebensraumi dhe Endlosungu. Duke qenë se krijesave për shkak të sabotimit të planit të krijimit nga armiqtë e Zotit, në të ardhmen do t'i mungonte hapësira e nevojshme për të jetuar (lebensraumi), Zoti qe menduar gjatë deri kur kishte gjetur “endlosungun”, zgjidhjen përfundimtare të problemit që do të shmangte shkatërrimin e botës.

Një pjesë e krijesave, ato më të dobëtat, të pavirtytshmet e të mangëtat, do të eliminohehin, duke i lënë kështu, krijesave të virtytshme “Lebensraumin” e nevojshëm për të jetuar të lumtura.

Që në fillim, e tëra kjo, “Lebensraumi” dhe “Endlosungu”, më ngjanë një krye budallallëk. Një marrëzi e pëртеjshme. Gënjeshtër kokë e këmbë.

Si mund të ankoheshe për mungesë të hapësirës jetësore në një univers të pafundmë?

Por...

Nëse “Lebensraumi” dhe “Endlosungu”, ashtu siç mendoja unë, ishin qartësisht një “krye budallallëk”, “marrëzi e pëртеjshme”, “gënjeshtër e madhe” e sajuar për fshehur dhe justifikuar arsyen e vërtetë të kasaphanës që na priste, përse vallë, gjithë të tjerët duartrokisnin dhe brohorisnin? Mos ndoshta...

Ai që gabohej isha unë, dhe ata, gjithë të tjerët, kishin të drejtë?

Po sikur...

Ndërsa zura të mendoj për mundësinë e të kundërtës, ndjeva brenda vetes peshën dërrmuese të vetmisë. Kështu ndodhi, që i shtyrë nga dëshira për të zbuar nga shpirti ndjesinë e keqe të vetmisë dhe atë të keqardhjes për vetveten që shoqëron vetminë, u vura në kërkim të një të dyti, që ashtu si dhe unë, kishte arritur në përfundimin se Zoti, për një arsye apo një tjetër, po na mashtronte.